

Ympäristölupa / MaaMurRit Oy / Betoni- ja tiilimurskeen hyödyntäminen maanrakennuksessa / Hiltulanlahti, tila Palokangas (297-413-4-8)**Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen
Alueellinen ympäristönsuojelu**

MaaMurRit Oy on 3.8.2021 jättänyt ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristölupahakemuksen, joka koskee betoni- ja tiilimurskeen käyttöä varastokentän rakentamisessa.

Luvan hakija

MaaMurRit Oy
Jänisranta 12
70870 Hiltulanlahti

yhteyshenkilö: Elisa Rätty, p. 040 5656 397, sähköposti:
elisa@maamurrit.fi

Y-tunnus: 2067208-2

Toiminta ja sen sijainti

Betoni- ja tiilimurskeen käyttö maanrakentamisessa energiapuun varastokentän rakenteissa
Kiinteistö: 297-413-4-8

koordinaatit (ETRS-TM35FIN): pohjoinen 6957381, itäinen 531688

Luvan hakemisen peruste ja lupaviranomaisen toimivalta

Toiminta on lupavelvollinen ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 § perusteella ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13f perusteella. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen lupaviranomainen toiminnan ympäristölupa-asiassa valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta (713/2014) 2 §:n 12b kohdan perusteella.

Asian vireille tulo

Lupahakemus on jätetty ympäristö- ja rakennuslautakunnalle 3.8.2021.

Toimintaa koskevat muut luvat ja sopimukset

Toimintaa varten on tehty kirjallinen sopimus maanomistajan kanssa.

Ympäristön kaavoitustilanne, maankäyttö ja ympäristövaikutuksille herkäät kohteet

Suunnittelualue sijoittuu Kuopion kaupunkiin ja Hirvimäen kylään, Palokankaan kiinteistölle (297-413-4-8). Kiinteistö sijaitsee lukitulla tiealueella MaaMurRit Oy:n maa-ainesalueen läheisyydessä. Alueella ei ole varauksia

Pohjois-Savon maakuntakaavassa 2030. Kurkimäki-Pellesmäki-Vehmasmäki osayleiskaavassa alue on osoitettu maa-metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M).

Palokankaan tila ei sijaitse pohjavesialueella eikä pohjaveden muodostumisalueella. Lähin pohjavesialue sijaitsee noin 3,4 kilometrin etäisyydellä maanrakentamiseen hyödynnettävästä alueesta itään. Lähin pohjavesialue Pellesmäen pohjavesialue (0829711) kuuluu pohjavesialueiden luokituksessa vedenhankintaa varten tärkeisiin alueisiin (1E) 1E). Tila ei sijaitse luonnonsuojeluun tai Natura2000-verkkoon määritetyillä alueilla tai niiden läheisyydessä.

Maanrakentamisessa hyödynnettävän alueen läheisyyteen ei sijoitu karttatietojen mukaisesti lähteitä. Lähin lähde sijaitsee noin 700 metrin päässä pohjoissuunnassa suoalueella. Ympäristöluvan hakijalla ei ole tiedossa muita lähteitä. Muiden kiinteistöjen vedenottoon hyödynnettävistä kaivoista ei hakijalla ole tietoa. Pienen toiminta-alan ja syrjäisen sijainnin vuoksi toiminnasta ei muodostu vaikutusta mahdollisiin talousvesikaivoihin.

Tilan ympäristössä on luonnontilaista metsämaata, jossa on myös jonkin verran suoalueita. Hyödynnettävän alueen läpi on kulkenut avo-oja, jonka vedet laskevat alueelle kilpasuon suoalueelta ja jatkuvat kohti etelää. Vesien purkautuminen säilytetään mahdollisimman luonnontilaisena vesien ohjautuessa rakennettavalta kentältä luonnontilaisen ojan kautta ympäristöön. Lähin vesistöalue Pihlainen sijaitsee noin 700 metrin päässä toiminta-alueesta etelään. Ympäröivä maasto on enimmäkseen maa- ja metsätalouksikäytössä, lähialueella sijaitsee myös MaaMurRit Oy:n oma maa-ainesalue.

Alueen ympäristön tila

Palokankaan kiinteistö 297-413-4-8 Kuopion Hirvimäessä on Kiinteistöyhdistymä Jani ja Matti Rätyn omistama maapalsta, jossa ei ole ollut aiempaa toimintaa. Kiinteistö koostuu yhdestä palstasta, josta ympäristöluvan varainen alue rajautuu noin 0,2 hehtaarin kokoiselle alueelle. Kiinteistön pinta-ala on kokonaisuudessaan 1,12 hehtaaria. Alue sijoittuu Pihlaisentielle kääntyvän liittymän pätyyn. Alueelle pääsy on estetty portilla.

Alueen ympäristön tilaan vaikuttavat lähinnä MaaMurRit Oy:n maa-ainesalueen toiminnot, liikenne ja työkoneet.

Kuvaus toiminnasta

Kiinteistölle on tarkoituksena rakentaa energiapuun varastointikenttä. Betoni- ja tiilijätettä hyödynnetään neitseellisen maa-ainesaineksen sijasta, jolloin sen hyötykäyttö voidaan nähdä keinona säästää luonnonvaroja.

Uudelle toiminta-alueelle johtaa Pihlaisentielle kääntyvä portilla suljettu yksityinen hiekkapintainen tie. Tieltä on kulkuyhteys MaaMurRit Oy:n maa-ainesalueelle.

Piispankatu 8 osoitteesta puretusta Kuopion taideakatemian kerrostalosta on hyödynnetty 10 000 t määrää murskattua tiili- ja betonijätettä Palokankaan tilan energiapuun varastointikentän rakentamiseen. Loput purkamisessa muodostuneesta jätteestä on toimitettu asianmukaisesti luvanvaraiselle jätekeskukselle. Maanrakentamisessa on hyödynnetty vain edellä mainitun rakennuksen purkujätettä. Hyödynnettävällä alueella ei tulla seu-

raavien vuosien aikana kaivamaan maata tai tekemään muita muutoksia maaperään, joista voisi aiheutua jätteiden leviämistä ympäröivään maastoon.

Betoni- ja tiilijätettä on hyödynnetty pinta-alaltaan noin 0,2 hehtaarin kokoiselle alueelle, jossa jäte on sekoitettu maa-aineksen kanssa ja tästä muodostettu 1,2 metrin paksuinen kantava kerros. Kerros on peitetty asianmukaisesti 10 cm paksuisella peittokerroksella. Kokonaisen rakenteen paksuus on korkeimmillaan kaksi metriä.

Toiminta on alkanut 1.4.2019 ja päättynyt 1.2.2020. Betoni- ja tiilijätettä on välivarastoitu ennen käyttöä osoitteessa Ritisenmäentie 90.

Toiminnasta on ollut yhteisymmärrys yhdessä maanomistajan sekä jätteen toimittajan eli ympäristölupaa hakevan MaaMurRit Oy:n kesken. Toimintaa varten on tehty kirjallinen sopimus.

Jätteen purku-urakoitsijana toiminut Pohjolan Purkutyö Oy tutki purkamansa kohteen haitta-ainepitoisuudet liukoisuustestien avulla SGS Inspection Services Oy:n laboratoriossa. Purkujätteestä otettu näyte tutkittiin ennen kohteen purkamista 29.3.2017 SGS Oy:n Kotkan laboratoriossa. Näyte tutkittiin murskatusta betonijätteestä. Näytteelle tehtiin laboratoriossa standardin mukainen kaksivaiheinen ravistelutesti sekä tutkittiin näytteen kokonaispitoisuudet. Osa-aineiden luokittelutestiä ei laboratoriossa tehty. Laboratorion tekemän raportin johtopäätöksissä todettiin seuraavaa:

”Tutkitun näytteen kokonaispitoisuudet eivät ylitä muutosasetuksessa VNa 403/2009 betonin perustutkimukselle asetettuja enimmäispitoisuuksien raja-arvoja päällystetyille ja peitetyille rakenteelle. Tutkitun näytteen liukoiset pitoisuudet eivät ylitä muutosasetuksessa VNa 403/2009 betonin perustutkimukselle asetettuja enimmäispitoisuuksien raja-arvoja päällystetyille ja peitetyille rakenteelle.

Näiden analyysitulosten perusteella tutkittua betoninäytettä vastaava materiaali on hyödynnettävissä maarakentamisessa peitetyssä ja päällystetyssä rakenteessa.”

Tehtyjen kokeiden jälkeen on Valtioneuvoston asetus 403/2009 korvattu Valtioneuvoston asetuksella 843/2017. Hyötykäytettävä betonijäte alittaa myös päivitetyn asetuksen mukaiset peitetyn kenttärakenteen rakenteen raja-arvot.

Jätettä tullaan käyttämään kenttärakenteessa, joten vertailuarvoiksi on otettu peitetyn kentän raja-arvot. Rakenteen haitta-ainepitoisuudet kenttärakenteessa todettiin selvästi raja-arvot alittavaksi, joten rakentamisen aikainen sekä peitetyn rakenteen aiheuttamat kuormitukset ympäristölle jäävät vähäisiksi tai lähes olemattomiksi.

Pohjaveden pinnantason voidaan arvioida olla alueella tasolla +98.0 mpy lähimmän vesistöalueen pinnantason perusteella. Suunniteltu kenttäalueen rakentaminen on suoritettu siten, että luonnollisen pohjamaan päälle on sijoitettu kantavaksi kerrokseksi kenttärakenteelle betonijätettä. Rakentamisen yhteydessä ei havainnoitu pohjavettä.

Toimintakentän ympäristö ojitetaan ja purkautuvat vedet ohjataan kohti luonnontilaista avo-ojaa. Palokankaan kentällä ei oleteta olevan tulvimis-

riskiä johtuen kentän pinnankorkeudesta ympäristöön verraten sekä etäisyydestä verrattuna lähimpiin vesistöalueisiin. Alueelle kohdistuva liikenne on vähäistä.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja energiatehokkuus

Betonimurskeen hyödyntämisellä varastokentän rakenteessa vähennetään kaatopaikalle sijoitettavien jätteiden määrää. Kun varastokentän rakenteissa käytetään hyötykäyttökelpoista tiili- ja betonimursketta, säästetään lisäksi neitseellisiä luonnonvaroja. Rakenteessa käytettävät jätteperäiset materiaalit peitetään, jolloin vähennetään niiden käytöstä aiheutuvia haittoja maaperälle ja pohjavedelle.

Päästöt ja niiden käsittely sekä ympäristövaikutukset

Hyötykäytettävän purkujätteen vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin maanrakentamisessa voidaan ensisijaisesti arvioida vertaamalla jätemurskeen analysointituloksia ns. MARA-asetuksen (VNa 843/2017) mukaisiin haitta-aineiden maksimipitoisuuksiin ja liukoisuuksiin (L/S 10), vaikka raja-arvot eivät koske ympäristöluvan nojalla tapahtuvaa jätteen maanrakennuskäyttöä. Laboratorion toimittamassa raportissa todetaan jätteen haitta-aineiden liukoisuudet alittuvan verrattuna raja-arvoihin. Täten jätteiden ei nähdä kuormittavan ympäristöään liukenemalla veden mukana. Hyötykäytettävä purkujäte on lisäksi hyvin tiivistä eikä siitä oleteta irrottautuvan helposti haitta-aineita suotautuvaan veteen.

Toiminta sijoittuu Palokankaan tilalle metsämaan rajaamalle alueelle, joten maaperän suojelulle ei ole tarpeen asettaa erityisiä vaatimuksia. Purkujäte on rakenteeltaan tiivis ja läpi menevän veden määrä on vähäinen. Liukoiset haitta-aineet eivät aiheuta alapuolisen maaperän pitoisuuksien olennaista kohoamista. Näin ollen purkujätteellä hyötykäytettävästä rakenteesta ei arvioida aiheutuvan maaperän pilaantumista.

Toiminnan, päästöjen ja ympäristövaikutusten tarkkailu

Toimintakentän kuormitusta ja vesistövaikutusta voidaan tutkia ottamalla kahden vuoden ajan näyte alueelta poistuvasta avo-ojasta. Tällä tarkkailulla varmistutaan, ettei toiminnasta aiheudu haittaa ympäröivälle luonnolle. Näytteistä tutkitaan valvovan viranomaisen määrittämät yhdisteet. Suuremmalle rakenteiden päästö- tai ympäristötarkkailulle ei ole tarvetta alueen rajoittuessa syrjäiselle alueelle ja hyötykäytettävän rakenteen soveltuessa raja-arvoihin viitaten hyvin maarakentamiseen. Lisäksi alueen sijaitessa kaukana niin pohjavesi kuin vesistöalueistakin, ei haittaa vesistöille tulisi tapahtua.

Poikkeukselliset tilanteet ja ympäristöriskit sekä niihin varautuminen

Mahdollisia hätätilanteita voivat olla alueella poikkeukselliset rankkasateet tai tulvat. Hyötykäytettävän kentän ollessa pinnantasoltaan ympäristöään korkeammalla, tulevat valumavedet ohjautumaan ympäristöön rakenteen vettymisen sijasta.

Purkujätteen kenttärakentamisesta ei aiheutunut merkittäviä ympäristö- tai turvallisuusriskejä. Työskentelyssä huomioitiin työtekniiset asiat. Liikenne on järjestetty siten, että se aiheuttaa mahdollisimman vähän häiriö-

tä. Tulevan toiminnan huolellisella suunnittelulla ja laadunvarmistuksella etukäteen vältetään mahdolliset riskit.

Lupahakemuksen käsittely

Hakemuksesta on kuulutettu kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla ja asiakirjat ovat olleet sähköisesti nähtävillä kaupungin internetsivuilla 29.11. – 7.1.2022.

Naapureille on tiedotettu asiasta 26.11.2021 lähetetyllä kirjeellä. Hakemuksesta on pyydetty 26.1.2022 Kuopion kaupungin ympäristöterveydenhuollon lausunto.

Muistutukset, mielipiteet ja lausunnot sekä hakijan vastine niihin

Hakemuksen johdosta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä. Kuopion kaupungin ympäristöterveydenhuolto toteaa lausunnossaan seuraavaa:

”Toiminnasta ei saa aiheutua ympäristön asukkaille terveydellistä haittaa eikä maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Kohteen syrjäinen sijainti ei poista tarvetta seurata päästöjä maaperään ja vesistöön.

Nyt haetaan lupaa purkubetonin hyödyntämiseen maanrakentamisessa. Ympäristölupaan tulee liittää lupamääräyksiä, jotka koskevat mm. jätteen varastointia ja käsittelyä, toiminta-aikoja, päästöjen, ympäristövaikutusten ja toiminnan tarkkailua sekä toiminnan muutoksia tai lopettamista.

Terveydensuojeluviranomainen ei näe estettä ympäristöluvan myöntämiselle.”

Tehdyt tarkastukset

Maanrakennuskohteeseen on tehty tarkastus viimeksi lokakuussa 2020.

Esitys

Ympäristö- ja rakennuslautakunta myöntää MaaMurRit Oy:lle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan tiili- ja betonimurskeen käyttöön varastokentän rakenteissa 297-413-4-8.

Sen lisäksi, mitä lupahakemuksessa on esitetty, toiminnassa tulee noudattaa seuraavia lupamääräyksiä:

1. Hakemuksen mukaisen varastokentän rakenteisiin saa sijoittaa kertaluontoisesti tiili- ja betonimursketta yhteensä 10 000 t. Tiili- ja betonijätteen sijoittamisessa tulee noudattaa ympäristölupahakemuksessa kuvattua rakentamistapaa. Tiilen osuus tiili- ja betonimurskeen seoksessa saa olla enintään 30 paino-%.

Käytettävän betonimurskeen palakoko saa olla enintään 150 mm ja sen seassa saa olla enintään 1 paino-% siihen kuulumatonta ainesta, kuten puuta, kumia, muovia, metallia tai eristemateriaaleja.

Rakentamisessa käytettävän betoni- ja tiilimurskeen tulee täyttää valtioneuvoston asetuksen 843/2017 liitteen 2 mukaiset peitetyn rakenteen laatuvaatimukset.

Betoni- ja tiilitäytön paksuus saa olla enintään 1500 mm. Betoni- ja tiilikerros on peitettävä puhtaalla maa-aineksella, moreeni- tai vas- taavalla aineksella. Peittokerrosten paksuus tulee olla vähintään 100 mm.

(YSL 52, 58 §, vna 843/2017)

Perustelu: Annetuilla tiili- ja betonijätteen sijoittamista ja käyttöä koskevilla määräyksillä estetään jätemateriaaleista aiheutuvat haitalliset ympäristövaikutukset. Annetut määräykset pääosin vastaa- vat valtioneuvoston asetuksen 843/2017 mukaisia vaatimuksia.

2. Toiminnan vesistövaikutusten tarkkailua tulee tehdä näytteenotoin alu- eelta poistuvasta avo-ojasta. Vesinäyte tulee ottaa huhti-toukokuussa 2022 ja seuraavan kerran huhti-toukokuussa 2026. Kevään 2026 näyt- teenoton tulosten perusteella arvioidaan tarve tarkkailun jatkamiselle.

Toiminnan vaikutuksia tulee seurata vesinäytteistä seuraavin laatupara- metrein: väri, happi, pH, sähkönjohtavuus, COD_{Mn}, kokonaistyyppi, ammo- niumtyppi, kloridi, sulfaatti, rauta, lyijy, kadmium, kromi, öljyhiilivedyt (öl- jyhiilivetyjakeet C10-40 ja bensiinijakeet C5-10). Näytteenotto on tehtävä sertifioidun näytteenottajan toimesta.

Tarkkailutulokset on toimitettava Kuopion kaupungin alueellisille ympäris- tönsuojelupalveluille seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.

Perustelu: Määräyksen mukaisin näytteenotoin voidaan seurata toiminnan ympäristö- ja vesistövaikutuksia.

Luvan myöntämisen edellytykset ja yleiset perustelut lupapäätökselle

Päätöksen määräysten ja hakemuksen tietojen mukaisesti toimittaessa toiminnasta ei aiheudu:

- terveydellistä haittaa
- muuta merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa
- maaperän tai pohjaveden pilaantumista
- erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista
- vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdol- lisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella
- kohtuutonta rasisusta naapurustossa.

Toiminta täyttää jätelain vaatimukset. Betoni- ja tiilijätteen käyttö edistää jätteiden hyödyntämistä.

Toiminta ei ole yleiskaavan vastaista.

Ympäristön pilaantuminen voidaan estää annetuilla määräyksillä. Lupapää- töksessä on otettu huomioon ympäristöhaittojen ennaltaehkäiseminen ja että toimintaa harjoitetaan ottaen huomioon varovaisuus ja huolellisuus. Lisäksi lupapäätöksessä on otettu huomioon, mitä luonnonsuojelulaissa sekä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetussa laissa sekä tulvariskien hallinnassa annetussa laissa ja niiden nojalla on säädetty.

Kuopion kaupunki

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

07.04.2022

19 §

Päätöksessä on annettu toimintaa koskeva tarkkailumääräys, joka mahdollistaa toiminnan ympäristövaikutuksien seurannan.

Muistutuksessa ja lausunnoissa esitettyjen vaatimusten huomioon ottaminen

Terveysvalvontaviranomaisen lausunto on huomioitu lupamääräyksissä.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. Toiminnalle on haettava uusi lupa, mikäli toiminnassa tapahtuu oleellisia muutoksia.

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä, on asetusta tämän luvan estämättä noudatettava.

Lupa raukeaa, jos toimintaa tai sen aloittamisen kannalta olennaisia toimia ei ole aloitettu viiden vuoden kuluessa luvan lainvoimaiseksi tulosta tai toiminta on ollut keskeytyneenä yhtäjaksoisesti vähintään viisi vuotta tai toiminnanharjoittaja ilmoittaa, ettei toimintaa aloiteta tai toiminta on keskeytetty pysyvästi.

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) (YsL) 6-8, 11-12, 16-17, 20, 27, 34, 39-40, 42-44, 48-49, 51-53, 58, 62, 66, 70, 83, 85, 87-88, 94, 170, 172, 190-191, 205 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2-4, 6, 11-15 §
Jätelaki 8, 13, 118-120 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä 22, 25 §

Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maanrakentamisessa (843/2017)

Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksa, hyväksytty 13.8.2020 / § 55

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Päätöksestä peritään 3 800,00 euroa. Käsittelymaksu perustuu Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksaan.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitus on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle päätöksen liitteenä olevan valitusosoituksen mukaisesti.

Viiteaineisto

* 8915/2021 sijaintikartta MaaMurRit Oy

Valmistelija

Mikko Sokura

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 40 718 2147

Kuopion kaupunki

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

07.04.2022

19 §

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Lautakunta hyväksyy ympäristöjohtajan esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Merkittiin, että ympäristötarkastaja Sokura poistui asiakohdan käsittelyn jälkeen.

